

Sygnatura akt I C 344/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

P., dnia 21 listopada 2013 r.

Sąd Rejonowy Poznań - Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu I Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Agata Chabir

Protokolant: prot.Sąd. Marta Wojniłowicz

po rozpoznaniu w dniu 07 listopada 2013 r. w Poznaniu

sprawy z powództwa A. J.

przeciwko H. K., M. K.

o zapłatę

- 1. zasądza solidarnie od pozwanych H. K. i M. K. na rzecz powódki A. J. kwotę 18 027, 05 zł (osiemnaście tysięcy dwadzieścia siedem złotych i pięć groszy) z ustawowymi odsetkami od dnia 27 grudnia 2012 r. do dnia zapłaty**
- 2. nie obciąża pozwanych kosztami procesu.**

SSR Agata Chabir

Sygnatura akt: I C 344/13

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 27 grudnia 2012r. powódka A. J. wniosła o zasądzenie od pozwanych H. K. i M. K. kwoty 18.027,05 zł. z odsetkami ustawowymi od dnia 27 grudnia 2012 r. do dnia zapłaty. Powódka wskazała, iż domaga się ponadto zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powódka wskazała, iż opiera swoje roszczenie na prawie własności. Podniosła, iż pozwani zajmują lokal nr 4a przy ulicy 28 czerwca 1956r, nr 117 w P. na podstawie decyzji administracyjnej z dnia 14 lutego 1984r. Powódka wskazała, iż wysokość zadłużenia pozwanych za okres od dnia 1 stycznia 2011r. do dnia 31 października 2012r. z tytułu czynszu najmu, świadczeń i skapitalizowanych odsetek wynosi 18.027,05 zł.. Podała, że pozwani do dnia wniesienia pozwu nie uregulowali zaległych należności i nie regulują bieżących zobowiązań.

Nakazem zapłaty z dnia 6 lutego 2013r. wydanym przez Referendarza Sądowego Wydziale I Cywilnym w Sądzie Rejonowym Poznań - Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu zobowiązano pozwanych do zapłaty na rzecz powódki kwoty 18.027,05 zł. z ustawowymi odsetkami od dnia 27 grudnia 2012 r. do dnia zapłaty, a nadto do zapłaty kwoty 75 zł. tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Pozwani wywiedli sprzeciw od powyższego nakazu zapłaty wnosząc o oddalenie powództwa w całości oraz o wydanie opinii przez pozostałych współwłaścicieli kamienicy, a z ostrożności procesowej na wypadek uwzględnienia powództwa wniesli o rozłożenie płatności na raty.

W uzasadnieniu sprzeciwu pozwani przyznali, że za użytkowanie lokalu trzeba płacić, ale istnieją przesłanki, które im na to nie pozwalają. Wskazali, że zadłużenie w zapłacie czynszu i opłat powstało wskutek ich ciężkiej choroby, tego, iż oboje najemcy przebywali na długotrwałych zwolnieniach lekarskich. Podkreślili, że konieczność stałego leczenia, wykupu leków nie pozwalała im na opłacanie czynszu. Pozwani wskazali, że nawet w roku 2012 próbowali płacić należności czynszowe, gdy mieli na to środki. Ponadto pozwani podnieśli, iż powódka robi wszystko, aby wyrzucić wszystkich lokatorów z kamienicy z frontu, nawet tych od których otrzymywała regularny czynsz. Pozwani podali, iż od grudnia ubiegłego roku nie posiadają żadnych środków finansowych, nawet na podstawowe potrzeby oraz że nie są w stanie zapłacić powódce kwoty 18.027,05 zł, ani w całości ani też w innej formie. Pozwani wskazali również, iż między stronami toczyło się postępowanie i miało dojść do ugody, która ustalałaby warunki spłaty zadłużenia, jednak, ze względu na cofnięcie przez powódkę powództwa, do polubownego załatwienia sprawy nie doszło. Pozwana wskazała, iż pozwani mają również nieopłacone rachunki za prąd i gaz, gdyż nie mają środków do życia. W związku z powyższym pozwana wniosła o oddalenie powództwa, a w razie jego uwzględnienia o rozłożenie świadczenia na raty.

W odpowiedzi na sprzeciw od nakazu zapłaty powódka podniosła, iż prowadzi czynności prawne w ramach zwykłego zarządu nieruchomością. Powódka podała, odnośnie cofnięcia przez nią powództwa o eksmisję, iż cofnięcie to nie dotyczy niniejszego postępowania. Odnośnie zawarcia ugody sądowej z pozwanymi powódka oświadczyła, iż nie widzi możliwości jakiegokolwiek ugodowego załatwienia sprawy w związku z faktem, iż w piśmie z dnia 23 stycznia 2012 roku przedłożyła pozwanym harmonogram spłaty zadłużenia czynszowego w ratach, który przez pozwanych nie został zrealizowany. Powódka wskazała, że w zestawieniu zadłużenia czynszowego pozwanych, sporządzonym przez administratora wyraźnie wynika, iż kwota 4.126,90zł, to kwota wynikająca z podsumowania częściowych wcześniejszych wpłat, a nie kwota wpłaconej przez pozwanych należności czynszowej. Powódka podała, że pozwani od lipca 2011 roku notorycznie unikają uiszczania opłat z tytułu czynsz najmu oraz że nie regulują również opłat z tytułu świadczeń: zimna woda, ścieki i śmieci. Powódka podniosła, iż powyższe twierdzenie znajduje potwierdzenie w decyzji (...) Centrum (...), które nie przyznało pozwanym dodatku mieszkaniowego ze względu na zbyt wysokie dochody.

Na terminie rozprawy w dniu 5 czerwca 2013r. powódka wskazała, że nie wyraża zgody na zawarcie ugody w niniejszej sprawie i zaprzeczyła, aby relacje pomiędzy stronami były negatywne. Powódka wskazała, iż pozwani mają wysokie zadłużenie na dzień 31 października 2012 r. i nie płacą w dalszym ciągu bieżących opłat eksploatacyjnych. Powódka wskazała, że nie wyraża zgody na rozłożenie świadczenia na raty, bo wcześniejsze uzgodnienia nie były zrealizowane.

Na terminie rozprawy w dniu 7 listopada 2013r. pozwana podała, iż nie kwestionuje żądania pozwu. Pozwana nie zakwestionowała w szczególności wysokości zadłużenia wskazanego przez powódkę. Pozwana podkreśliła jedynie brak złej woli ze strony pozwanych co do nie uiszczenia przez nich należności związanych z korzystaniem z mieszkania.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Pozwani H. K. i M. K. na podstawie decyzji administracyjnej z dnia 14 lutego 1984r. zajmują lokal mieszkalny nr 4a w nieruchomości nr 117 położonej przy ulicy 28 czerwca 1956r. w P., której współwłaścicielką jest powódka A. J..

Dowód: bezsporne, odpis z księgi wieczystej k.5-13, decyzja z dnia 14 lutego 1984r. k.14, zeznania powódki k.113, zeznania pozwanej H. K. k. 114

Od stycznia 2011r. pozwani zaczęli mieć względem właścicieli kamienicy, w tym powódki, zaległości w opłatach należności z tytułu czynszu najmu powyższego lokalu i opłat eksploatacyjnych. Dokonali wpłaty w miesiącach lutym i marcu 2011 r., a potem przez dłuższy okres czasu nie płacili żadnych kwot. Zaległości narastały z miesiąca na miesiąc. Dopiero w 2012 r. pozwani dokonali 3 wpłat na poczet czynszu i opłat. Były to wpłaty dokonane w dniach 18 kwietnia 2012 r. – 900 zł, 17 maja 2012 r. – 900 zł oraz 24 czerwca 2012 r. – 600 zł. Powyższe wpłaty powódka zaliczyła na poczet zadłużenia z tytułu czynszu za miesiące kwiecień, maj i czerwiec 2011 r. Poza tymi wpłatami pozwani nie dokonali we wskazanym okresie żadnych wpłat.

Z uwagi na narastające zadłużenie o powódka wezwała ich pismami z dnia 16 sierpnia 2012r, do zapłaty zaległych opłat czynszowych wskazując, że zadłużenie z tytułu opłat czynszowych i innych opłat związanych z korzystaniem z lokalu na dzień 31 lipca 2012 r. stanowi kwotę 13.193,21 zł. oraz skapitalizowanych odsetek w kwocie 1.038,39 zł. Jednocześnie powódka wyznaczyła pozwanym miesięczny termin do uregulowania zaległości pod rygorem skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego. Pozwani mimo wezwania nie wpłacili na rzecz powódki wskazanych w pismach z dnia 16 sierpnia (...). kwot.

Dowód: zeznania powódki k.113, zeznania pozwanej H. K. k. 116, wezwanie do zapłaty z 16 sierpnia 2012r. k.15-16,

Kwota zadłużenia pozwanych za okres od dnia 1 stycznia 2011r. do dnia 31 października 2012r. z tytułu należności czynszowych, a także z tytułu świadczeń związanych z dostawą wody, odbiorem śmieci i innych opłat wynosiła 16.463,43 zł. a nadto z tytułu skapitalizowanych odsetek kwotę 1.563,62 zł. Łączna kwota zadłużenia pozwanych na koniec października 2012 r. opiewała na sumę 18.027,05 zł.

Dowód: zestawienie płatności k. 17-21, okoliczność bezsporna

Przed Sądem Rejonowym Poznań Nowe Miasto i W. w P. toczyła się sprawa pod sygnaturą I C 514/12 o eksmisję pozwanych z lokalu mieszkalnego nr 4a położonego w budynku przy ul. (...)r. nr 117 w P., w której powódka złożyła oświadczenie o cofnięciu pozwu, a pozwani wyrazili zgodę na cofnięcie, wobec czego postanowieniem z dnia 24 sierpnia 2012r. Sąd umorzył postępowanie.

Dowód: akta sprawy I C 514/12, zeznania powódki k. 113, kopia pozwu, odpowiedzi na pozew, oświadczenia o cofnięciu i postanowienia o umorzeniu postępowania k. 38-43

Pozwana H. K. w marcu 2011 r. straciła pracę. Pozwana do dnia 30 kwietnia 2013 r. miała przyznaną rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy. Otrzymywała świadczenie w kwocie 1244,29 zł. Pozwana ubiega się o prawo do renty na dalszy okres, przy czym postępowanie w tym zakresie toczy się przed Sądem Okręgowym w Poznaniu. Pozwana posiada orzeczenie o lekkim stopniu niepełnosprawności. Pozwana H. K. jest obecnie zatrudniona na ¼ etatu w charakterze sprzątaczk i otrzymuje wynagrodzenie w kwocie 297 zł netto miesięcznie, jest to jedyny dochód pozwanej.

Pozwany M. K. w grudniu 2011 r. stracił pracę. Pozwany leczy się psychiatrycznie, ma schorzenia układu ruchu, porusza się kuli, jest po udarze. Pozwany w okresie od 24 grudnia 2012 do dnia 21 czerwca 2013 miał przyznane świadczenie rehabilitacyjne w kwocie 755,90 zł. Aktualnie nie ma żadnych źródeł dochodu. Pozwany legitymuje się orzeczeniem o lekkim stopniu niepełnosprawności.

Pozwani otrzymują w tej chwili z zasiłki celowe z opieki społecznej na zapłatę energii węgla, ich dochód miesięczny wynosi 240 zł.

Dowód: orzeczenia o niepełnosprawności k. 50 k. 57, informacja o wysokości świadczenia k. 58 i k. 92, decyzja o przyznaniu renty k.93, karta informacyjna leczenia szpitalnego k.77 pismo ZUS k.93, zaświadczenie o wynagrodzeniu k.94, decyzja o przyznaniu świadczenia rehabilitacyjnego k.52 i k. 96, zeznania pozwanej H. K..114

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o przywołane dokumenty, dowody przedstawione przez stronę powodową, które nie były kwestionowane przez pozwaną. Sąd nie znalazł podstaw do zakwestionowania przedstawionych przez strony dokumentów z urzędu. Nie budziły również wątpliwości co do swej wiarygodności dokumenty w postaci rozliczenia wysokości zadłużenia oraz wezwania pozwanych do zapłaty. Co do treści tych dokumentów pozwani nie zgłaszali żadnych zastrzeżeń.

Podstawę ustalenia stanu faktycznego stanowiły również zeznania powódki i pozwanej H. K.. Wiarygodność tych zeznań nie budziła jakichkolwiek wątpliwości, znajdowała bowiem pośrednio potwierdzenie w dokumentach składanych przez strony postępowania. Pozwana nie zaprzeczała ponadto, że pozwani posiadali zadłużenie w opłacaniu czynszu i że zostali wezwani do zapłaty zaległości. Pozwana wskazała, iż dokonali trzech wpłat na poczet zadłużenia z tytułu

czynszu w 2012 r. Z zestawienia zaległości wynika, iż wpłaty powyższe zostały przez powódkę zaliczone na poczet zadłużenia.

Sąd Rejonowy zważył co następuje:

Stan faktyczny niniejszej sprawy właściwie pozostawał bezsporny pomiędzy stronami niniejszego postępowania.

W pierwszej kolejności podkreślić należy, iż zgodnie z przedłożonym odpisem księgi wieczystej nieruchomości powódka A. J. jest jednym ze współwłaścicieli nieruchomości. Ta okoliczność nie była kwestionowana przez strony postępowania. Sprawa o należności z tytułu czynszu jest sprawą zaliczaną do kategorii spraw związanych ze zwykłym zarządkiem nieruchomością. Dlatego też powódka jako jeden ze współwłaścicieli jest uprawniona do dochodzenia tych należności od pozwanych i nie jest koniecznym, aby po stronie powodowej występowali w tym postępowaniu pozostali właściciele nieruchomości.

Nie ulegało wątpliwości – zostało to przyznane przez stronę pozwaną, że pozwani zalegali z zapłatą na rzecz powódki należności czynszowych oraz opłat za korzystanie z mediów za zajmowany przez nich lokal nr 4a przy ulicy 28 czerwca 1956r nr 117 w P., którego współwłaścicielką jest powódka.

Bezspornym pozostaje, iż powódka wezwała pozwanych do zapłaty zaległych opłat czynszowych z wyznaczeniem miesięcznego terminu zapłaty. Mimo upływu tego terminu należności te nie zostały przez pozwanych uregulowane. Nie budziła również wątpliwości kwota dochodzonych przez powódkę należności. Pozwani wysokości zadłużenia nie kwestionowali, co więcej przyznali, że od dłuższego czasu nie płacą za czynszu i opłat i poza trzema wpłatami, które miały miejsce w 2012 r. nie dokonywali dalszych wpłat na rzecz powódki. Pozwana H. K. wskazała, iż jej zadłużenie jest wyższe niż to, którego dochodzi powódka w niniejszym postępowaniu.

Lokal stanowiący współwłasność powódki został przydzielony pozwanym w dniu 14 lutego 1984r., na podstawie ustawy z dnia 10 kwietnia 1974r. prawo lokalowe (t.j Dz.U. z 1987r., nr 30, poz.165 ze zm). Przywołana ustawa utraciła moc w związku z wejściem w życie ustawy z 2 lipca 1994 r. o najmie lokali mieszkalnych i dodatkach mieszkaniowych (t.j. Dz.U z 1998r., Nr 120., poz. 787 ze zm.) Zgodnie z treścią art. 56 ust 1 ustawy najem nawiązany na podstawie decyzji administracyjnych o przydziale lub na podstawie innego tytułu prawnego przed wprowadzeniem w danej miejscowości publicznej gospodarki lokalami albo szczególnego trybu najmu był, w rozumieniu ustawy, najmem umownym zawartym na czas nie oznaczony. W świetle przywołanej regulacji najem przysługujący pozwanym na podstawie przydziału stał się najmem umownym na czas nieoznaczony. Pomędzy stronami istniał zatem w okresie objętym żądaniem pozwu stosunek umowny najmu.

Zgodnie z art. 659§1 k.c. przez umowę najmu wynajmujący zobowiązuje się oddać najemcy rzecz do używania przez czas oznaczony, a najemca zobowiązuje się płacić wynajmującemu umówiony czynsz.

Z powyższego przepisu jednoznacznie wynika, że osoba, która wynajmuje lokal ma obowiązek zapłacić wynajmującemu czynsz.

Bezspornym w niniejszej sprawie było, że pozwani w okresie objętym żądaniem pozwu mieszkali w lokalu stanowiącym współwłasność powódki jak również to, iż nie regulowali należności czynszowych wynikających z ww. umowy.

Pozwani potwierdzili, iż w spornym okresie, poza trzema wpłatami nie uiszczali na rzecz powódki wskazanych przez nią kwot tytułem czynszu i opłat za lokal.

W niniejszej sprawie pozwani podnieśli, że są osobami schorowanymi, znajdują się w trudnej sytuacji finansowej. Aktualnie poza dochodem z tytułu pracy pozwanej H. K. na 1/4 etatu jako sprzątaczką oraz zasiłkami celowymi z opieki społecznej nie mają innych dochodów.

Sąd rozumie trudną sytuację życiową pozwanych, okoliczność, iż nie posiadają dochodów umożliwiających im dokonania zapłaty należności związanych z korzystaniem z lokalu. Jednakże w ocenie Sądu sam fakt braku środków,

czy złego stanu zdrowia, nie są podstawami uzasadniającymi oddalenie powództwa. Lokal stanowi własność powódki, jej majątek i ma ona prawo nim swobodnie dysponować, w tym wynająć go osobom, które będą w stanie uregulować czynsz za ten lokal. Nie ulegało bowiem wątpliwości, że pozwani mają ogromne zaległości z płatnościami z tytułu korzystania z lokalu należącego do powódki. Trudnym zatem do zaakceptowania jest stanowisko, że stan zdrowia pozwanych i trudna sytuacja finansowa przemawia za tym, by zwolnić ich z obowiązku spłaty na rzecz powódki ciężącego na nich zadłużenia.

Mając na względzie fakt, że roszczenie powódki wynikało z faktu najmu przez pozwanych należącego do niej lokalu, zestawienia należności za sporny okres, a pozwani poza powołaniem się na swój stan zdrowia i sytuację finansową nie przedstawili żadnych innych argumentów, które mogłyby poddać w wątpliwość, to co zostało stwierdzone w postępowaniu dowodowym Sąd uznał, że roszczenie powódki zasługuje w całości na uwzględnienie.

W tym stanie rzeczy w pkt. 1 wyroku zasądzono od pozwanych na rzecz powódki kwotę 18.027,05 zł.

Podkreślić należy, iż pozwani nie kwestionowali wysokości dochodzonych przez powódkę kwot, nie zgłaszali w tym zakresie żadnych zastrzeżeń. Jediną kwestią, którą podniosła pozwana H. K. na rozprawie było to, że w 2012 r. dokonała trzech wpłat na poczet należności czynszowych. Z analizy przedstawionych przez stronę powodową dokumentów wynika, iż wpłaty te zostały zaliczone na poczet świadczeń za miesiące kwiecień, maj i czerwiec 2011 r. Pozwani nie przedstawili żadnych dowodów wpłat, które w jakikolwiek sposób podważałyby wysokość należności dochodzonej pozwem nie podnieśli w tym zakresie żadnych zastrzeżeń.

O odsetkach ustawowych orzeczono na podstawie art. 481 k.c. Zgodnie z przywołaną regulacją jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Orzekając o odsetkach ustawowych Sąd miał także na uwadze treść art. 455 k.c., zgodnie z którym, jeżeli termin spełnienia świadczenia nie jest oznaczony ani nie wynika z właściwości zobowiązania, świadczenie powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania. W niniejszej sprawie powódka domagała się zasądzenia odsetek od dnia wytoczenia powództwa, czyli od dnia 27 grudnia 2012 r. Pozwani byli wcześniej wzywani do zapłaty, nadto mieli obowiązek dokonywać zapłaty czynszu w ustalonych terminach. Dlatego też żądanie co do zasądzenia odsetek od kwoty należności głównej jak i skapitalizowanych odsetek Sąd uwzględnił w całości.

W tym miejscu należy wskazać, że Sąd nie uznał za zasadne rozłożenia zasądzonej należności na raty. Zgodnie z treścią przepisu art. 320 k.p.c. Sąd może w szczególnie uzasadnionych wypadkach w wyroku rozłożyć na raty zasądzone świadczenie.

Powołany przepis upoważnia sąd do zmiany terminu wykonania zobowiązania w ten sposób, iż świadczenie jednorazowo wymagalne i płatne natychmiast może stać się świadczeniem płatnym później w oznaczonych w wyroku częściach. Takie rozstrzygnięcie wywiera skutek w zakresie prawa materialnego, zmienia bowiem stosunek cywilnoprawny łączący wierzyciela (powoda) i dłużnika (pозwanego). W konsekwencji uprawnia ono sąd do odstąpienia w wyroku od obciążenia pozwanego dłużnika odsetkami za okres poprzedzający płatność rat oznaczonych w wyroku. Innymi słowy, omawiana regulacja daje sądowi prawo do udzielenia pozwanemu dłużnikowi moratorium uchylającego w sposób prawotwórczy skutki opóźnienia i zwłoki w realizacji świadczenia (por. M. Piekarski: Rozłożenie w wyroku na raty zasądzonego świadczenia, *Palestra* 1971/5/3). Założeniem wskazanej regulacji jest uczynienie postępowania wykonawczego realnym ze względu na określoną sytuację ekonomiczną, finansową i rodzinną dłużnika, która uniemożliwiła mu spełnienie od razu i w pełnej wysokości zasądzonego świadczenia. Tym niemniej przy stosowaniu art. 320 k.p.c. Sąd musi wyważyć uzasadnione interesy obu stron i nie może całkowicie pominąć sytuacji samego wierzyciela. Wymóg ten nabiera szczególnego znaczenia wówczas, gdy dochodzona pozwem należność jest wysoka, a dłużnik deklaruje spłatę jedynie stosunkowo niskich rat. Oznacza to bowiem, że wierzyciel zamiast uzyskać możliwość egzekwowania od dłużnika przysługującej mu należności pieniężnej od razu w pełnej wysokości, zostaje mocą decyzji sądu pozbawiony tego prawa, a całkowitego zaspokojenia swoich roszczeń może spodziewać się nie wcześniej niż po upływie nawet wielu lat, w dodatku bez możliwości naliczania odsetek od daty

wyroku do dnia płatności poszczególnych rat. W tym kontekście podkreślenia wymaga, że celem regulacji zawartej w treści art. 320 k.p.c. jest uczynienie postępowania wykonawczego realnym, a zatem możliwym do wykonania ze względu na sytuację finansową dłużnika, a jednocześnie w dalszym ciągu celowym dla jego wierzyciela.

Szczególnie uzasadnione przypadki, w rozumieniu tego przepisu, nie muszą mieć wyjątkowego charakteru. O tym, czy chodzi o szczególnie uzasadnione wypadki, decydują okoliczności konkretnego przypadku. Z reguły chodzić będzie o okoliczności leżące po stronie pozwanego dłużnika, jego sytuację majątkową, finansową, rodzinną, które czynią nierealnym spełnienie przez niego od razu i w pełnej wysokości zasądzonego świadczenia.

Przenosząc powyższe rozważania na stan faktyczny istniejący w niniejszej sprawie należy wskazać, iż pozwana utrzymuje się w chwili obecnej z niewysokich dochodów w kwocie 297 zł miesięcznie netto. Nie posiada prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, Pozwany M. K. również nie ma dochodów. Pozwani poza skromnym dochodem otrzymują zasiłki celowe. Oboje chorują, wydają znaczne kwoty na leczenie. Pozwana nie była w stanie wskazać, jaką kwotę tytułem raty mogłaby miesięcznie opłacać. Wskazała, że na chwilę obecną nie mogłaby płacić powódce żadnych kwot, bo nie ma z czego. W ocenie Sądu rozłożenie należności na raty byłoby w niniejszej sprawie niekorzystne dla powódki, naruszałoby jej interes, albowiem mogłaby ona uzyskać zaspokojenie dopiero po wielu latach, i to przy założeniu, że pozwani będą w przyszłości uzyskiwać dochody. Trudno zatem w tych okolicznościach przyjąć, że takie spełnienie świadczenia będzie dla wierzyciela celowym. Mając na uwadze okoliczność, iż rozłożenie świadczenia na raty, o co wnosiła pozwana nie uczyniłoby bardziej realnym spełnienia świadczenia, tym bardziej, że uzyskiwany przez pozwaną w chwili obecnej dochód nie ma charakteru stałego i do tego jest bardzo niski, a jednocześnie godziłoby w interes powódki pozbawiając ją możliwości uzyskania zaspokojenia w rozsądnym terminie Sąd za nieuzasadnione uznał rozłożenie należności przypadającej powódce od pozwanych na raty.

O kosztach postępowania Sąd orzekł w oparciu o treść art. 102 k.p.c. Zgodnie z przywołanym przepisem w wypadkach szczególnie uzasadnionych Sąd może zasądzić od strony przegrywającej proces tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Przepis ten zawiera zwrot niedookreślony „wypadki szczególnie uzasadnione”, wypełnienie treścią dyspozycji tego przepisu, mianowicie ustalenie co należy uznać za ów wypadek szczególnie uzasadniony, zostało pozostawione Sądowi orzekającemu w danej sprawie. Oczywistym jest, że rozstrzygnięcia Sądu w tej kwestii nie mogą być nacechowane dowolnością, musi on bowiem mieć na uwadze podstawową zasadę wskazaną w art. 98 kpc, zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. Przesłanek wskazanych w art. 102 kpc, w myśl zasady *exemptiones non sunt extendendae*, nie można również interpretować rozszerzająco.

Zdaniem Sądu zastosowanie art. 102 kpc powinno być oceniane w całokształcie okoliczności, które by uzasadniały odstępstwo od podstawowych zasad decydujących o rozstrzygnięciu w przedmiocie kosztów procesu. Do kręgu tych okoliczności należy zaliczyć zarówno fakty związane z samym przebiegiem procesu, jak i fakty leżące na zewnątrz procesu zwłaszcza dotyczące stanu majątkowego (sytuacji życiowej). Okoliczności te powinny być oceniane przede wszystkim z uwzględnieniem zasad współżycia społecznego. Powyższe stanowisko zostało zaprezentowane w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 1974 II CZ 223/73 (LEX nr 7379).

W ocenie Sądu trudna sytuacja majątkowa lub rodzinna strony przegrywającej może stanowić wypadek szczególnie uzasadniony i skutkować zastosowaniem art. 102 kpc.

W niniejszej sprawie za odstępieniem od obciążania pozwanych kosztami procesu przemawiały okoliczności niniejszej sprawy. Pozwani borykają się z problemami finansowymi ich dochód jest bardzo niski, a oni sami są osobami schorowanymi. Dlatego też w ocenie Sądu obciążenie ich kosztami procesu spowodowałoby jeszcze dodatkowe pogorszenie ich już i tak trudnej sytuacji materialnej.

W tym stanie rzeczy w ocenie Sądu zaistniały się przesłanki wskazane w art. 102 k.p.c. dlatego też o kosztach postępowania orzeczono w pkt.2 wyroku, nie obciążając pozwanych kosztami procesu.

/-/ SSR Agata Chabir